

NITÄLSKARE, m. 5. En, som med brinnande nit ifrar för något.

NIVELERA, v. a. 1. (fr. *Niveler*) 1) Se *Afväga*, 2. — 2) Göra ett plan vågrätt. — *Nivelevering*, f. 2.

NIVÅ, -å, m. 5. (fr. *Niveau*) Vattenjäm yta, en vätskas horisontala yta.

NJUGG, a. 2. Alltför sparsam. *N. på beröm. Gifva med n-a händer*, alltför sparsamt. (Ordspr.) *N. spar och fan tar*, hvad som sparas ihop af en snål, förstöres ofta af en slösare. — *Njuggt*, adv.

NJUGGA, v. n. 1. (fam.) Vara öfverdrifvet sparsam. — *Syn.* Snålas.

NJUGGHET, f. 3. Öfverdrifven sparsamhet. — *Syn.* Se *Snålhet*.

NJUPA, se *Nypa*.

NJUPON, se *Nypon*.

NJURBRAND, m. sing. (med.) Inflammation i njurarna.

NJURBÄCKEN, n. 5. (anat.) En större säck, hvaruti njurbägarna utgjuta sig.

NJURBÄGARE, m. 5. (anat.) Hvardera af de små säckar, som omgifva njurvårtorna.

NJURE, m. 2. pl. *njurar*. 1) (anat.) Så kallas hvardera af tvenne långa, blekröda, af en mängd fina hopväfda blodkärl bestående kroppar, stödda vid ryggraden, ungefär i midten af bukaviteten, hvilka ur blodet afsöndra salt- och jordartade fuktigheter, som sedan genom egna kanaler nedföras i urinblåsan. — 2) (bergv.) Benämning på de runda körtlar af vissa bergarter, som anträffas blott här och der i berg och malmgångar.

NJURFETT, n. sing. Fett, som betäcker njurhinnan.

NJURFORMIG, a. 2. Till formen liknande en njure.

NJURGRUS, n. sing. Samling af grusartade ämnen i njurarna.

NJURHINNA, f. 1. Hinna, som omgifver hvardera utaf njurarna.

NJURKOLIK, -i'k, f. sing. Kolik, som härör af sten i njurarna.

NJURKÖRTEL, m. 2. pl. — *körtlar*. Se *Bijnjure*.

NJURLAF, m. 2. pl. — *lafvar*. Lafslägtet Nephroma.

NJURSTEK, f. 2. Bakfjerdingen af en slagad kalf, emellan de långa resbenen och läret.

NJURSTEN, m. 2. 1) (med.) Liten rund, glatt, brungul, stenartad kropp, som stundom bildar sig i njurbäckenet och derifrån medföljer urinen. — 2) (mineral.) En stenart, äfv. kallad Nephrit, gråaktigt grön, skimrande eller matt.

NJURTALG, m. sing. Njurfett af slagtboskap, använt vid matlagning. (Fig. fam.) *Känna efter n-en på någon*, pröfva, hvad någon går för, hålla efter någon.

NJURVÄRK, m. sing. Värk i njurarna.

NJURVÄRTA, f. 1. (anat.) Benämning på de vårtlika utväxter nedan under njurarna, ur hvilka urinen framkommer genom flera öppningar.

NJUTA, v. a. 3. Impf. *Njöt*. Sup. *Njutit*. Part. pass. *Njuten* (i fornspråket *Nyta*) 1) Till sin fördel, nytta eller nöje bruka något, som man innehafver eller äger. *N. lön, pension. Han n-ter 200 Rdr i lön*. — För denna bem. säges i allmänhet *Änjuta*. — 2) Brukas i utsträckt mening om allt, som förskaffar välbefinnande, fördel, nöje, o. s. v. *N. en god helse. N. lugn, fred, lycka, sällhet. N. mycket anseende, all-*

*män aktning. N. ens sällskap, umgänge. N. föda, intaga något födoämne. — 3) Smaka nöjet, behaget af något. N. sin lycka. N. lifvet. N. det närvarande. N. segrens frukter. N. verdens nöjen. Brukas i denna mening ofta absolut, helst i fråga om lyckans förmåner eller nöjen, t. ex.: *Han är rik, men förstår ej att n. Njutom! lifvet är kort.* — Brukas äfven stundom neutralt, t. ex.: *N. af lyckans förmåner, af ens sällskap. N. af ens förvirring, förlidenhet, olycka o. s. v.*, erfara en känsla af nöje vid åsynen deraf.*

NJUTANDE, n. 4. Se *Ätnjutande*.

NJUTNING, f. 2. Känsla af välbehag, nöje, vid tillfredsställelsen af ett behof, vare sig fysiskt eller andligt. *N-en af en välsmakande frukt, af god föda. Lifvet n-ar.* Arbetet är för honom en *n.* *De n-ar, vitterheten skänker. Ädla, råa n-ar.* — *Ss. N-sfull, -srik.*

NOBEL, nå'b'l, a. 2. (fr. *Noble*, af lat. *Nobilis*) 1) Adelig, hög, förnäm. — 2) a) (fig.) Ädel, ädelmodig, ädelsinnad. — b) Ädelt värdig, stolt. — *Nobelt*, adv.

NOBIS, nobiss, s. sing. oböjl. (fam. skämtv.) Vinkällare.

NOBLESS, nåbl'ess, f. 3. 1) Adel, adelskap. — 2) (fig.) a) Ädelhet, ädelmod. — b) Ädel värdighet, ädel höghet, ädelt uttryck; stolthet.

NOCK, m. 2. 1) (ursprungl.) Skura. — 2) Liten hake för garnet på en spinneroksrulle. (Fig. fam.) *Ha något på n-en*, hafva litet rus. — 3) (skepp.) Ändan af en rå, gaffel, m. m. [*Nocke, Näck.*]

NOCKA, v. a. 1. Med tråd eller silke tvärs igenom tvenne eller flera öfver hvardandra lagda tyger göra styng, som hopfästa dem. [*Näcka.*]

NOCKA, f. 1. (mest i plur.) Nålstyng med tråd eller silke tvärs igenom tvenne tyger. Jfr. *Nocka*, v. a. [*Näcka.*]

NOCKBÄNDSSEL, m. 2. pl. — *bändslar*. (skepp.) Benämning på hvardera af de yttersta bändslar, med hvilka ett segel är fästadt vid en rå, en gaffel, o. s. v.

NOCKELTIMMER, n. 5. pl. (skepp.) De timmer, vid hvilka kransbjelkarne äro fastbultade.

NOCKGÅRDING, m. 2. (skepp.) Hvarje tåg, som är fästadt vid undra delen af ett segels stående lik.

NOCKKLAMP, m. 2. (skepp.) En tråklöss på en rå- eller gaffelnock, hvilken hindrar der varande tacklage från att slira.

NOCKNING, f. 2. Handlingen, då man nockar.

NOCKPERT, nå'ckpär't, m. 2. (skepp.) Ett tåg, som i bukt hänger under en märsrånock, och tjenar, vid refning, att stå uti för den, som skall lägga på stickbulten.

NOCKTACKEL, n. 5. (skepp.) Fyrskuren talja, som fästes vid stor- och fockrånockarna, för svåra tyngders upphissning.

NOCKTALJA, f. 1. Se *Nocktackel*.

NOD, m. 5. *Noder* kallas, i astronomen, de tvenne punkter på ekliptikan, der en planets bana skär henne.

NOG, adv. Tillräckligt. *Hafva n. att lefva af. N. af tårar. En dag är mig n. Ej n. dermed, att han är lat; han är äfven lidertig. N. af, tillräckligt. N. af med komplimenter. N. af, n. sagdt, det behöfves ej sägas mer. Öfver n., mer än n., mer än tillräckligt. Tids n., tillräckligt tidigt. Han har n. för sin tid, är förderfvad, olycklig för hela sin lifstid. Han har fått n., äfv. (fig.) är tillräckligt tuktad; har fått*